

HRABOVSKY DÓRA

Somodi Júlia: *Japán–magyar fordítástechnika*. Károli Könyvek – Jegyzet, Budapest, L'Harmattan Kiadó, 2025, 132 pp.

A *Japán–magyar fordítástechnika* egy hiánypótló kötet, amely elsősorban a fordítói specializációra jelentkező japán alapszakos egyetemisták számára készült, és olyan fordítással kapcsolatos dilemmákat tárgyal a japán–magyar nyelvpár vonatkozásában, amelyekkel kezdő fordítóként szembesülhet valaki. Ugyanakkor a könyv hasznos tananyagként szolgálhat azok számára is, akik a fordításon keresztül szeretnék fejleszteni a nyelvtudásukat. A szerző e szemléletét a KER (Közös Európai Referenciakeret) 2018-as kiegészítő kötetére hivatkozva is képviseli, rámutatva a közvetítés (*mediation*) szerepének fontosságára a nyelvi kompetencia alapját képező négy nyelvi alapkészség mellett.

A kötet célközönségét jelentő alapképzéses egyetemisták a fordítói specializáció megkezdésekor már rendelkeznek némi jártassággal a japán nyelvben, ezért a tankönyv a Nemzetközi Japán Nyelvvizsga (JLPT) N4-es szintjét tekinti kiindulási alapnak. A japán nyelvi szövegrészek nincsenek furiganázva, ami lehetőséget teremt a japán írásrendszer sajátosságaiból adódó szótározási stratégiák gyakorlására is.

A *Bevezetés* a kötet legfontosabb célkitűzéseiről és tartalmi kereteiről ad áttekintést, bemutatja a fordítói specializációt, és megnevez néhány fontos szótárt, ugyanakkor szemléletes példákon keresztül olyan aktuális kérdéseket is érint, mint a gépi fordítás és a humán fordító szerepe a mai fordítási gyakorlatban.

A könyv didaktikai tervezését szervezettség és tudatosság jellemzi: tizennyolc gondosan megválasztott nagyobb témakört tartalmaz, amelyek mindegyike egy-egy probléma nyelvészeti szakirodalomra alapozott bemutatásával kezdődik. Az elméleti áttekintést a szerző tudatosan a kötet céljához igazította, és sikeresen betartotta a bevezetőben meghatározott tartalmi és terjedelmi kereteket, így a fordítástechnikai problémák megértése nem feltételez mélyebb nyelvészeti háttérismeretet az olvasó részéről. A főbb fejezetek olyan alapvető fordítástechnikai kérdéseket tárgyalnak, mint a módosító mellékmondatok, az igeidők fordítása vagy a szórendiség kérdése. A kötet ugyanakkor külön fejezetben foglalkozik néhány további fordítástechnikai kérdéssel, amelyek a nagyobb tematikai egységeken túlmutatnak. Ilyen a reáliák és a frazémák fordítása.

Az adott fejezet témájának a bemutatását japán példamondatok követik magyar fordítással, amelyek a szerző javaslata szerint tanórai keretek között közösen is feloldozhatók. Ezt követi a tanórai felhasználásra szánt *Gyakoroljunk közösen!*, majd a *Fordítsuk le otthon!* című rész; mindkettőhöz tartozik mintafordítás a kötet végén található *Megoldásoknál*. A mintafordítások kapcsán a bevezető megerősíti azt a

pedagógiai elvet, hogy ugyanazon szövegrész fordítására számos eltérő megoldás is adekvát lehet.

Az átlátható kötet egyszerű vizuális szemléltetést alkalmaz: a japán nyelvi példamondatokban aláhúzás jelöli a tárgyalt fordítástechnikai problémát, míg annak magyar nyelvi megfelelőjét kiemelés teszi láthatóvá.

A mű egyik legnagyobb érdeme az összeválogatott szövegek műfaji és tartalmi gazdagsága, amely a nyelvfejlesztésen és a fordítástechnikai ismeretek gyarapításán túl a kulturális ismeretek elmélyítését is szolgálja. A kötet első felében általánosabb témákat tárgyaló újságcikkek és ismeretterjesztő szövegek szerepelnek, míg a második felében a tárgyalt problémák szemléltetésére alkalmas népmesék kaptak helyet.

A szerző a technológiai eszközöket is hatékonyan integrálja a tananyagba: a hosszabb szövegrészekhez kapcsolódó szókincsfejlesztő gyakorlatok a *Learningapps* felületén érhetők el.

A kötet egy világos koncepció mentén felépített, didaktikailag átgondolt tananyag, amely hatékonyan használható tanórai és tanórán kívüli keretek között is a japán–magyar fordítástechnikai problémák gyakorlására, valamint nyelvfejlesztésre. Tudatosan szűk fókusza a fordítói képzés tanmenetéhez igazodik, ezáltal egy sorozat első kötetének tekinthető, és teret ad az elkövetkezőkben további fontos témák tárgyalására, mint az átváltási műveletek, vagy a szövegtipológia fordítási szemléletű vizsgálata.